No. 1059 Zaterdag 9 April 1904. 21ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaaí

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 8 April.

De strijdkrachten der Oorlogvoerenden in het Oosten.

Van deskundige zijden werden aan *Het Centrum* onderstaande beschouwingen toegezonden over de onderlinge verhouding der strijdkrachten, die thans in Oost-Azië in botsing komen.

De oorlog tusschen Rusland en Japan, ter zee begonnen, zal te land worden voortgezet, dáár zal ook in het eind de beslissing vallen. Reeds hebben kleine schermutselingen in Korea plaats gehad tusschen de door beide partijen vooruitgeschoven verkennende afdeelingen; na korten tijd kan een treffen tusschen de Japansche en Russische legers worden tegemoet gezien. Het is daarom van belang, een en ander omtrent de sterkte en de bewapening der beide legers mede te mededeelen.

Het *Japansche* leger bestaat uit 13 divisiën, elk samengesteld uit 12 bataljons infanterie, 3 eskadrons cavalerie, 6 batterijen veld-artillerie en 3 pionier-compagnieën en met een sterkte van 14.000 man; voorts een tweetal zelfstandige cavalerie- en artillerie-brigades, benevens vesting-artillerie, trein- en spoorwegafdeelingen met een totale sterkte van ongeveer 190,000 man, waaronder 114 batterijen veld-artillerie.

Behalve over dit veldleger beschikt Japan over reservetroepen voor de verschillende wapens, totaal sterk 40,000 man en ten slotte over het hoogstens 130,000 man sterke territoriale leger. Hierbij wordt opgemerkt, dat de laatstgenoemde troepen volgens de Japansche wetgeving niet buiten het grondgebied van het Rijk mogen optreden en op eigen bodem zeker ook wel noodig zullen zijn, zoolang Rusland nog oorlogsschepen ter beschikking staan.

Verder zal een deel van het totaal 230,000 man sterke leger worden aangewend tot verzekering van de operatie-basis en tot beveiliging van de operatielijn en voor een eventueele belegering van de Russische vestingen; een niet geringe troepenmacht zal daardoor worden gebonden en alzoo aan dit opereerende veldleger worden onttrokken.

De Japansche infanterie is met een geweer van 6.5 mM., stelsel Meidje 30 met magazijn voor 5 patronen, de cavalerie met de karabijn Meidje 30 bewapend. De aanvangssnelheid van den geweerkogel bedraagt pl. m. 725 M., het vizier loopt tot 2000 M. Ballistisch zal het wapen dus ongeveer overeenkomen met het Nederlandsche, waarbij kaliber, kogelgewicht en aanvangssnelheid even groot zijn als bij het Japansche geweer; ballistisch staat dit laatste dus hooger dan het Russische.

Voor het eerst zal thans de uitwerking van dit kleinste kaliber-geweer blijken; het Boerengeweer toch had een kaliber van 7 mM., dat der Engelschen een van 7.7 mM., en daarbij werd reeds gezegd, dat het kaliber met het oog op de uitwerking feitelijk te klein was. Hiertegenover staat, dat uitvoerige proeven, in verschillende landen met geweren van 6,5 mM. genomen, uitstekende resultaten hebben opgeleverd; de huidige oorlog zal omtrent de uitwerking van de 6.5 mM. geweren voldoende gegevens verschaffen.

De veld-artillerie is bewapend met modern snelvuurgeschut met een kaliber van 7.5 cM; de affuit is van een hydraulische rem voorzien. Het materieel is uitstekend, maar de beweegbaarheid laat door het gebrek aan goede paarden veel te wenschen over. De Japanner is geen ruiter van natuur; dit, gevoegd bij het slechte paardenmateriaal, maakt de Japansche cavalerie minderwaardig, zeker tegenover een uitstekende ruiterij als de kozakken.

Bij het uitbreken van de vijandelijkheden bedroeg de sterkte der Russische troepen in Oost-Azië ongeveer 96 bataljons infanterie, 77 eskadrons cavalerie, 25 veldbatterijen elk van 8 stukken, 4 rijdende batterijen elk van 6 stukken, benevens 8 compagnieën pioniertroepen, met een totale sterkte van p. m. 113.000 man.

Deze troepenmacht is inderdaad geheel voor de operatiën te velde beschikbaar, want voor de bezetting der verschillende vestingen, alsmede voor de bewaking van de voor de Russen zoo gewichtige spoorbaan door Mantchoerije zijn andere troepen aangewezen.

De bezetting van Port Arthur heeft een sterkte van ongeveer 24000 man aan infanterie, vestingartillerie en, mineurs; die van Wladiwostok, de versterkingen aan de Possietbaai en van Nikolajewsk bedragen resp. 12000 man en 3000 á 6000 man, totaal 40 000 man bezettingstroepen, terwijl voor bescherming van de spoorlijn 10 á 20.000 man zijn aangewezen.

Uit West-Siberië konden de eerste versterkingen worden aangevoerd, met name 16000 man infanterie, 2500 kozakken en 64 vuurmonden; de totale sterkte van het veldleger werd daardoor tot 134000 man opgevoerd.

Meerdere versterkingen moeten uit Europa worden aangevoerd, en zooals bekend, is de troepenaanvoer in vollen gang; dagelijks voeren militaire treinen voortdurend troepen aan.

De enorme strijdkrachten, waarover Rusland beschikt, laten dit toe; op vredesvoet toch onderhoudt Rusland een troepenmacht van niet minder dan 1.100.000 man, terwijl een globale berekening leert, dat Rusland ongeveer 3 millioen krijgers op de been kan brengen, waarbij een artillerie-macht van pl. m. 500 batterijen, met inbegrip van de bergbatterijen, een 50 tal rijdende en 24 mortier-batterijen.

Men dient hierbij echter in aanmerking te nemen, dat het overbrengen van deze troepenmassa's naar het oorlogsterrein geruimen tijd vordert; om uit Europeesch Rusland een legerkorps van rond 45,000 man met bijbehoorende treinen naar het operatietooneel te verplaatsen rekent men minstens 6 weken noodig te hebben. Voorts gaat approviandeering, aanvoer van materiaal, munitie, enz. met groote bezwaren gepaard, terwijl Rusland natuurlijk ook rekening moet houden met mogelijke gebeurtenisen in Europa, en zijn militaire positie daar niet te veel kan verzwakken.

De Russische infanterie is bewapend met het repeteergeweer no. 91 met het magazijn (ingericht voor 5 patronen) onder het staartstuk, de vulling geschiedt op overeenkomstige wijze als bij het Mausergeweer; het kaliber bedraagt 7.62 mM., de kogel krijgt een aanvankelijke snelheid van ± 620 M.; het vizier loopt tot 2700 pas. De cavalerie is bewapend met de karabijn mM. 96, eveneens met een kaliber van 7.62 M, de kozakken voeren dezelfde karabijn, maar zonder bajonet; de dragonders zijn bewapend met het zg.

Feuilleton.

LOSSE GREPEN

— UIT —

CURAÇAO'S VERLEDEN.

V.

Ná het Beleg van Curaçao in Februari 1804.

12)

Het ligt voor de hand, dat de Commissarissen tot betere waardeering van den moed en opoffering dezer kloeke mannen, zij het dan ook noodgedwongen tot een daad van strengheid moesten overgaan ten opzichte der lafaards, die tijdens het beleg hun plicht verzaakt hadden. Reeds den 2n. Maart diende Majoor HUECK zijn lijst in van de burgers, die bij hun compagniën ontbroken hadden. Tegelijkertijd werd een commissie van vier leden benoemd, bestaande uit de raadsleden J. STEELING en L. SCHLEMM, Majoor J. B. HUECK en HENDRIK LEIJER met GERRIT SPECHT tot secretaris, om rapport *in scriptis* uit te brengen, welke burgers en om welke reden er ontbroken hadden. Toen het rapport eindelijk den 29n. Mei in den Raad in behandeling kwam, verzocht Commissaris DE VEER „de zaal te mogen verlaten om te voorkomen, dat sommige slechtgezinde lieden niet zouden zeggen, dat hij bijzonder of partijdig voor sommigen gezind was, waarmede hij in betrekking stond." Om de Commissie en de leden van den Raad meer volle vrijheid te geven in hun oordeel, en op zijn eigen persoon niet den schijn van partijdigheid te laten, verdiende deze maatregel van DE VEER zeer zeker waardeering, en werd door den Raad dan ook ingewilligd. Achteraf gezien blijkt het echter evenzeer, dat DE VEER, vermaagschapt aan aanzienlijke families, die in deze zaak betrokken waren, zich daardoor uit een netelige positie en uit vele lastige moeilijkheden redde. [1]. In deze zitting werden de motieven, door sommige personen voor hun niet-compareeren aangevoerd, als onvoldoende verworpen en de namen dezer personen genoteerd, om hierover nader te beraadslagen. Een onmiddellijk gevolg dezer zitting was, dat een ieder bij publicatie nog eens nadrukkelijk werd aangemaand, bij een der comp. der Nationale Garde dienst te nemen. Als men zich herinnert, dat bij de publicatie van 9 Februari de deserteurs met verbanning ten eeuwigen dage van het eiland en confiscatie hunner goederen bedreigd waren, kan men zich voorstellen, dat deze nieuwe oproep wel succès moet gehad hebben. Misschien stond hiermede in verband, dat op Vrijdag den 1sten Juni kaptein PIETER ROIJER met eenige andere kapiteins der Nationale Guarde in den Raad verscheen met verzoek, daar het eiland nu toch door de Goddelijke Voorzienigheid genadiglijk van zijn vijanden verlost was, om gratie en amnestie voor al diegenen, die bij het beleg hun plicht verzuimd hadden. Voor de rechters opende zich hierdoor een gelukkige oplossing, doch voorzichtigheidshalve vroegen zij den kapiteins of zij uit naam van *alle* Compagniën spraken. Het antwoord bevredigde niet, waarop zij tegen den volgenden Dinsdagmorgen met nader antwoord werden terugontboden. Op dien dag berichtten zij, dat de negercompagnies der Nationale Garde met de amnestie tevreden waren, doch alleen de burgercompagnie van kapt. J. CRANEVELDT ten zeerste er tegen was. Op het einde der zitting echter verscheen kapt. CRANEVELDT persoonlijk en leverde een geschrift, in, onderteekend door alle burgers zijner compagnie, waarbij zij alles wat de generale amnestie betrof, geheel en al aan het goeddunken en de beslissing van den Raad overlieten. Zoodoende als 't ware zwichtend voor den aandrang van de bevolking vaardigde Commissaris C. BERCH den 5n. Juni de volgende publicatie uit:

dat op voordragt en instantelijk verzoek van de meeste officieren en met consent der Burgers onder de Compagniën derzelver sorteerende, aan alle degeenen, welke bij het laatste beleg der Engelschen aan hun pligt gemanqueerd, met niet bij hunne compagniën als anderzints te compareeren, (aangezien God onze wapenen gezeegend en ons van den algemeenen vijand gelukkiglijk heeft verlost,) EEN GENERAALE AMNESTIE of vergiffenis van die misdaad wordt verleend en voor altoos vergeeven en vergeeten is, met ernstige aanmaning om in 't vervolg en bij de minste vijandelijke aanval of andere ongelukkige toevallen, direct op hun posten te compareeren op poene van hieraan niet voldoende, direct zonder vorm van Proces, ingevolge Publicatie in dato 2 [en 9]

(1) Om slechts een enkel geval te noemen: DE VEER was evenals JOHN VAN DER MEULEN gehuwd met een dochter van LODEWIJK VAN UTRECHT. En deze VAN DER MEULEN was bij het beleg evenmin op zijn post geweest, ja erger, had al dien tijd op zijn plantage *Welgelegen* vertoefd en was door den vijand ongemoeid gelaten Het schijnt, dat het Raadslid QUAST op een mogelijke verstandhouding van hem met den vijand zinspeelde (in den Raad van 24 Maart), toen hij er op aandrong, dat VAN DER MEULEN zich eerst diende te zuiveren van zijn verblijf op zijn plantage.

dragondergeweer, dat slechts een weinig korter en lichter is dan het infanterie-geweer. Bij deze wapenen wordt dezelfde munitie gebruikt als bij het infanterie-geweer, de aanvangssnelheid is iets kleiner en bedraagt voor de karabijn ongeveer 585 M.

Een paar jaar geleden is in Rusland voor de veldartillerie nieuw geschut aangenomen en ingevoerd. Dit nieuwe snelvuurgeschut M.|1900 heeft vuurmond-terugloop, een hydraulische rem en een voorbrengerveer (als het geschut, dat hier te lande voor de bewapening van de bereden artillerie is aangenomen.) Het kaliber van den vuurmond bedraagt 7,62 cM. en het 6,15 KG. zware projectiel krijgt een groote aanvangssnelheid, nl. 610 M.; de granaatkartets is gevuld met 300 kogels. De vuurmond weegt 300 KG., het geheele samenstel van affuit met vuurmond en munitie-voorwagen (waarin 36 schoten) weegt 1720 KG.

De marschvaardigheid van het nieuwe materieel is in 1900|1901 in Mantchourije gebleken. Het is niet bekend, in hoeverre de omwapening met het nieuwe materieel gevorderd is, waarschijnlijk is een gedeelte der bereden artillerie nog met het oude niet-snelvurende geschut bewapend.

Ingezonden Stukken.

Geachte Redactie,

Met enkele woorden wenschte ik de aandacht van belangstellenden te vestigen op het proefveldje op *Moendo nobo* in front van het hospitaal voor gelekoortslijders, over hetwelk ik in Uw blad van 15 Januari jl. schreef.

De proef is zeker niet een volkomen succès, maar toch valt er veel uit te leeren. Het veldje werd aangelegd, juist toen de meeste regens achter den rug waren, en spoedig trad zoo goed als volslagen droogte in.

Laat ik, vóór ik verder ga, nog even nagaan, hoe de verschillende vakken zijn behandeld geworden. Vakken I en II werden vóór het zaaien omgehakt (getjapt) ± ½ voet diep, terwijl III en IV alleen schoon werden gemaakt van onkruid en struikgewas. Na het zaaien (12 Dec. a. p.) werden I en III slechts nog een paar keeren getjapt, vrijwel juist zooals men hier in den regel doet, terwijl II en IV na elke eenigszins zware regenbui, die den grond weer dicht had geslagen, behoorlijk werden opengehakt.

Het aanvankelijk resultaat was zeker teleurstellend; want het bleek, dat III, waaraan 't allerminst was gedaan, het best stond en zeer langen tijd bleef staan, daarop volgde IV, dat ook niet bewerkt was vóór 't zaaien, daarop II, vóór en na bewerkt en 't slechtst stond I, vóór 't zaaien wel, maar daarna weinig bewerkt. De verwachting was zeker geweest, II het best te zien staan en daarna I of IV.

Dat I zoo slecht stond, moet eene geheel bijzondere oorzaak hebben gehad, daar ook zeer veel zaden niet zijn opgekomen, terwijl zoo de bewerking het slechte opkomen had veroorzaakt, II niet beter had moeten staan, en toch is hier alles mooi, geregeld opgekomen. Vóór het eerste tjappen na het opkomen, toen dus de omstandigheden voor beide vakken nog geheel dezelfde waren, stond II reeds beter dan I.

Bij de eerste proefnemingen op een geheel onbekend gebied, zooals grondbewerking hier mag worden genoemd, moet men zich echter steeds op verrassingen en teleurstellingen voorbereiden. Dat niet alleen I, maar ook II niet beter stond en staat, kan daaraan liggen, dat het zaaien onmiddellijk op het omwerken van den grond is gevolgd, zoodat deze niet den tijd heeft gehad, zich te „zetten", echter ook en misschien wel in de eerste plaats daaraan, dat de jonge plantjes haar voedsel hadden te uitnemen van aarde, die zeker zeer lange jaren niet aan de inwerking van licht en lucht was blootgesteld geweest en bij het bewerken naar boven was gebracht.

Het voortzetten der begonnen proef op dit zelfde veldje zal mogelijk licht brengen.

De verhouding der verschillende vakken tot elkaar, wat betreft hun voorkomen, is intusschen zeer veranderd. Terwijl midden Februari III nog altijd het best stond, begon het tegen 't einde dier maand al vrij dor te worden en waren de planten omstreeks het midden dezer maand reeds totaal verdord. Daarentegen zijn I, II en IV nog volkomen groen, wat veel wil zeggen op dezen grond, die zeker wat droge ligging betreft, kan concurreeren met elk stukje grond op dit eiland, en toch staat overal elders de mais zoo goed als droog, terwijl alleen in plooien en dalen mais wordt gevonden, die nog eenigszins groen is, hoewel lang niet zoo als die op het proefveldje.

Het best staat nu IV, dat zelfs sedert 't midden der vorige maand nog 13 aren heeft voortgebracht. Maar ook I, dat van 't begin af slecht stond, en na 't zaaien even weinig bewerkt is als het geheel verdorde III, staat groen.

Wat men nu ook van den uitslag dezer proefneming mag zeggen, één ding is er zeker door bewezen, nl., dat ook hier een bewerkte grond de er op staande planten langer van vocht vermag te voorzien dan een onbewerkte. Dat ook eene diepe bewerking voor het zaaien gunstig werkt, bewijst vak I. Overtuigd ben ik ook, dat deze gunstige werking grooter is dan door deze proef aan 't licht is gebracht, maar hierover moeten latere proeven beslissen.

Nu heb ik reeds herhaalde malen hooren beweren, dat het voorkomt, dat men 3 tot zelfs 6 malen mais plant zonder gevolg, omdat op den regen, die tot zaaien uitnoodigde, eene halsstarrige droogte volgde, die de opgekomen plantjes vernietigde.

De eerste belangrijke regens komen in den regel eerst in Augustus. Wanneer men nu in Juni of begin Juli eens den grond, die men wil bezaaien, behoorlijk, zeg ½ voet, diep omhakte, dan zal deze grond na een flinke regen veel langer vochtig blijven dan een onbewerkt gebleven grond. Niet alleen, dat die bewerkte grond meer water heeft opgenomen dan de onbewerkte, maar hij zal ook achterna meer water uit den ondergrond naar boven laten komen, en 't gevolg zal zijn, dat het zaad meer kans zal hebben van te ontkiemen, dan dat in onbewerkten grond, en dat de jonge plantjes beter in staat zullen zijn, een droogte-periode te doorstaan.

Ik zeg dit niet met zekerheid, maar ik houd het voor zeer waarschijnlijk, en het zoude voor een planter eene zaak zijn om te onderzoeken.

Natuurlijk moet men de proef nemen op plaatsen, waar niet voor wegspoeling van den losgemaakten grond is te vreezen; eventueel moeten tegen zoodanige wegspoeling maatregelen worden genomen.

Eveneens is het van zelf spekend, dat er voor gezorgd moet worden, dat de losgemaakte bodem niet weer door menschen of dieren wordt vastgetrapt.

Beleefd verzoek ik andere bladen, dit over te willen nemen zooals zij ook vroeger de vriendelijkheid hadden te doen.

Na hun bij voorbaat beleefd dankende, heb ik de eer te zijn

hoogachtend

Uw dw. dn.,

R. H. RIJKENS.

Willemstad, 30 Maart 1904.

P. S. Mijn stukje is als gevolg van den feestdag in de vorige week niet geplaatst kunnen worden. Juist den dag, waarop ik het schreef, en waarop ik 's morgens vroeg nog het proefveld had bezocht, begon het te regenen, en sedert heeft het hier en ook op andere plaatsen van het eiland hard geregend, waardoor het proefveld nu reeds een geheel ander aanzien heeft gekregen.

R.

[*De Cur. Cour.*]

Ingezonden Mededeelingen.

febr. deezes jaars te worden gestraft. Wordende verders ieder gelast, die Pakhuizen of domicilium alhier hebben en Negotie drijven of diegeenen die een jaar en zes weeken op dit Eiland zich hebben bevonden, binnen drie maal vier en twintig uuren zich in een der Compagniën zullen moeten laten inschrijven, op poene dat tegen de nalatigen ten rigoureusten als onwilligen zal worden geprocedeerd met authorisatie op den Ed. Heer JAN BORCHARD HUECK, majoor der Nationale Garde alhier, om desweegens de noodige maatregulen te neemen, ten einde aan deeze ernstige wille en begeerte in den stricten zin worde voldaan. [2]

* *
*

Deerlijk vergist men zich, als men zou meenen, dat *na* den aftocht der Engelschen, reeds *alle* leed geleden was. De gedachte aan de vele dooden en gewonden, een blik op de ruïnen van huis en erf, het verlies van hunne bezittingen maakte de vooruitzichten voor de naaste toekomst voor vele bewoners diep treurig. Bovendien zoolang de oorlog niet geëindigd was, moest men zich voortdurend op een nieuwen aanval voorbereid houden. Vooral na de geleden nederlaag kon men verwachten, dat de vijand in grooter aantal en beter toegerust zou terugkeeren.

Zoo was, niettegenstaande het nijpend geldgebrek, het Bestuur tot ontzaggelijke uitgaven verplicht om de geleden verliezen te herstellen en de verdedigingsmiddelen van het eiland in beteren staat te brengen.

Het ergste van alles was nog, dat door het slechte regenjaar en het beleg van het eiland de geringe voorraad levensmiddelen aanmerkelijk was verminderd en door de kapers, die meer nog dan vroeger de Caraïbische Zee afstroopten, een nieuwe toevoer geheel onmogelijk gemaakt werd. Het kwam tot hongersnood.

Het Gouvernement was niet ongevoelig of onwillig om naar vermogen smarten te lenigen of verliezen te herstellen. Aan de gewonden of hulpeloos achtergelaten betrekkingen der gesneuvelden werd overeenkomstig de behoeften, 3, 4 of 6 zilveren patienjes 's maands, aan anderen 25 pesos in eens, als tegemoetkoming gegeven, voor anderen de chirurgijnsrekening of de verplegingskosten betaald. (3)

Op voorstel van het Raadslid SCHLEMM werd aan J. B. HUECK, Majoor der Nat. Garde, omdat hij door het behoorlijk waarnemen van zijn post, geheel buiten staat was geweest voor zijn broodwinning te zorgen, een tractement van 600 pes. 's jaars toegekend, zoolang deze oorlog zou duren (4).

Aan den vrij musties DAMASCO DE RIES, wien bij de schermutseling in het bovenkwartier op 17 febr. alle schapen door den vijand ontstolen waren, werd om reden hij zich bij het beleg zoo bijzonder onderscheiden had, door den Raad met algemeene stemmen eenige lands cabrieten geschonken. Op zijn verzoek werd hem echter in plaats daarvan 60 pes. uitgekeerd, gelijkstaande met de waarde van 20 cabrieten (5).

Vergoeding voor schade aan huis en erf werd niet gegeven. Het Bestuur was er ook niet toe bij machte. Zoo zag zelfs het Raadslid DUYCKINK, eigenaar van *Malpais* zijn verzoek om schadevergoeding voor het verbranden van zijn magazijn met 900 schepels mais, gewezen van de hand. (6)

Niet zoozeer een uitzondering op *dit* gouvernementeel besluit, als wel op een, onder dit bestuur gevolgden regel, om voorloopig bij het heerschend geldgebrek geen *oude* schuldvorderingen te voldoen, werd er feitelijk wel gemaakt voor Commis. DE VEER, toen deze aan den Raad verzocht en verkreeg, het bedrag van een ouden wisselbrief van 6000 pes. op het Gouvernement, hem indertijd door HERMAN ROYER in betaling gegeven bij den verkoop van de plantage San Hierónimo, uit te keeren. De reden die DE VEER aanvoerde, was de groote uitgaven, waartoe hij verplicht was, om de schade te herstellen, die hij aan zijn eigendommen door de Engelschen geleden had (7).

Aan anderen, die door de enorme verliezen de interest hunner hypotheken niet konden voldoen, werd hiervoor een uitstel van 2 jaar verleend. (8).

De eigenaars der huizen aan de *Overzijde*, eischten de huurpenningen op over de maand Februari. Doch de huurders weigerden hieraan te voldoen, daar zij uit vrees voor den vijand gedurende die maand elders een goed heenkomen gezocht hadden De Comm.sen brachten beide partijen tot een vergelijk, door de huurders te verplichten tot de betaling van *de helft* van den maandelijkschen huurprijs, en de eigenaars zich met dat bedrag te vergenoegen (9).

Voor zoover ik uit de gegevens van het *koloniaal Archief* en van het *Memorial* kon nagaan, hebben de Engelschen bij de belegering de volgende huizen en plantages verbrand: de magazijnen met mais van *Malpais*, de huizen van MARTINA en van ANNA CASTEEL op *Seroe pretoe*, de plantages *Deyn*, *Asiento*, *Jongbloed*, het tuintje van THOMAS PAREDIS eveneens in het bovenkwartier. Verder nog aan de Overzijde: de Luthersche kerk, het huis van JAMES SMITH in de Breestraat, het daartegenover gelegen huis van de Wed. van JOHANNES LAURENTS RAVEN, met nog drie andere huizen van dezelfde eigenares, gelegen in of bij de Breestraat, de huizen van JOZEF TESTEMAKER, van de Wed. SERS, van de Wed. van FREDERIK VAN DEN BIEST, van TIENTJI CORNET, van PHILIP CARTIER. „De St. Annakerk, zegt het *Memorial*, heeft bijzonder veel schade van de kogels geleden, o. a. werd ook een groote koperen kroon, hangende aan de kerk door een kogel afgeschoten." Den 6 Maart werd door het kerkbestuur een collectief schrijven gericht aan de katholieken, om een bijdrage tot herstel van de schade, die de kerk geleden had, te verzoeken. In het geheel bracht deze collectie nog 883 pes. op. Er waren aanzienlijke giften bij, o.a. van 200 pes. van de Gebroeders BRION, 100 pes. van HOCHENLEITTER, van 70 pes. van CHARLOTTE FOULKE, de beide fransche agenten DUNY en THILORIER hadden resp. voor 2 en 1 Johannissen (22,4 en 11,2 pes.) geteekend. Sommigen brachten hun offertje in den vorm van kalk of pannen (10).

P. A. EUWENS.

(*Wordt vervolgd*)

(2) Vergelijk *Notulen v. d. Raad*, 1804, 1 en 2 Maart, 30 April, 11 en 29 Mei, 1 en 5 Juni.—*Public.* 1804, n°. 30.—*Sent. en Resol.* 1804, n°. 10.

[3] *Notulen van den Raad.* 1804, 22 en 29 Maart, 30 April, 11 Mei en 26 Juni.—*Sent. en Resol.* 1804, n°. 29, 36 en 50.

(4) *Notulen* 1804, 27 Maart.—*Sent & Resol.* 1804. No. 26.

(5) *Notulen* 1804, 1 Maart en 10 April.—*Sent. & Resol.* 1804. No. 23.

(6) *Requesten* II. 1804—1805. No. 10 van 16 October 1804 met appointement van 30 October en 20 Nov.—*Berichten* 1804-1806. 20 Nov. 1804.

(7) *Notulen* 1804, 1 Maart.

(8) *Notulen* 1804, 15 Maart.

(9) *Sent. & Resol.* 1804, No. 11.

(10) Archief van de St. Annakerk.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking, is:

1°. aan Mevrouw M. E. Agterberg-Bruinier, Hoofd der Wilhelminaschool alhier, gerekend te zijn ingegaan den 5n. April ll., tot herstel van gezondheid, een binnenlandsch verlof van eene maand verleend.

2°. de Heer A. C. W. Lionarons, gouvernements-geneeskundige op Saba, gedurende de afwezigheid van den geneesheer op St. Eustatius, belast met de waarneming van den geneeskundigen dienst op dat eiland, onder bepaling, dat hij zich minstens tweemalen per maand naar laatstgenoemd eiland zal moeten begeven.

3°. met ingang van den 1n. Mei a. n.:

a. Den Heer J. A. Nisbet, Ontvanger, Officier van Justitie bij den Raad van Justitie, Ambtenaar van het Openbaar-Ministerie bij het Kantongerecht en Scheepsmeter op St. Martin N. G., op zijn verzoek, eervol ontslag als zoodanig verleend, on der dankbetuiging voor de door hem aan den lande bewezen diensten;

b. De Heer J. F. Haayen, lid van den Raad van Justitie, tevens wd. Kantonrechter op voormeld eiland, tijdelijk ontheven van het waarnemen dezer functiën en belast met de waarneming der functiën van Ontvanger, Officier van Justitie bij den Raad van Justitie en Ambtenaar van het Openbaar-Ministerie bij het Kantongerecht aldaar;

c. De Gezaghebber van St. Martin N. G., Voorzitter van den Raad van Justitie tijdelijk belast met de functiën van Kantonrechter aldaar;

d. De Heer E. B. A. Hodge, wd Griffier bij den Raad van Justitie en het Kantongerecht, Hypotheekbewaarder en Adjunct-IJker op dat eiland, tijdelijk belast met de functiën van Scheepsmeter.

4°. aan Mejuffrouw C. C. Quast, hulponderwijzeres aan de Wilhelminaschool alhier, gerekend te zijn ingegaan den 7n. April ll., tot herstel van gezondheid, een binnenlandsch verlof voor den tijd van een maand verleend.

5°. aan K. Adem, marechaussee der 1ste klasse bij de brigade marechaussee in deze kolonie, gerekend te zijn ingegaan den 31n. Maart ll., tot herstel van gezondheid, eene maand binnenlandsch verlof verleend.

6°. de Heer J. Möller benoemd tot lid van de Schoolcommissie alhier.

7°. aan den Heer M. J. Selhorst, Directeur van het Departement van Openbare Werken, lid van den Raad van Bestuur, van de Schoolcommissie en van de Commissie van Administratie over de gevangenissen alhier, tot herstel van gezondheid, met ingang van den dag van zijn vertrek uit de kolonie, een jaar verlof naar Nederland verleend.

***

Door H. M. zijn de heeren My. S. L. Maduro, tot nu toe Ondervoorzitter en C. S. Muller, lid van den Kolonialen Raad, respectievelijk benoemd tot Voorzitter en Onder-voorzitter van dat lichaam. (*C. C.*)

***

Bij Kon. besluit van 12 Maart zijn, met ingang van den 2n Dinsdag van Mei a. s. M. S. L. Maduro, J. P. E. Gaerste en M. E. Curiel benoemd tot lid in den Kolonialen Raad der kolonie Curaçao.

Onderwijs.

Zij, die voor een benoeming als onderwijzer 3e. klasse op Curaçao, Bonaire of St. Eustatius op een aanvangstraktement van f800. —'s jaars, in aanmerking wenschen te komen, worden hierbij verzocht hunne desbetreffende, op zegel gestelde requesten, vóór 1e. Mei a. s. aan den Hoog EdelGestrengen Heer Gouverneur in te dienen.

Oproeping.

Ouders en voogden van jongelieden, die in het belang der cultures van de kolonie Curaçao lessen wenschen te volgen aan 's Rijks landbouwschool te Wageningen en die gebruik willen maken van de op de begrooting daarvoor toegestane *tegemoetkoming*, worden uitgenoodigd zich, tot het bekomen daarvan, op gezegelde requesten te wenden tot den HoogEdelGestrengen heer Gouverneur der kolonie.

Administratie van financiën.

De Administrateur van financiën, beheerder van den paketschoener „Gouverneur van Heerdt", maakt, bekend, dat er, in verband met de te houden tentoonstelling alhier, gedurende de maand Mei a. s. retourkaarten voor passagiers met dien schoener tegen verlaagden prijs verkrijgbaar zullen worden gesteld, n. l. voor de reis:

van en naar Bonaire,	1e. klass...	f 3.50	
Idem	2e.	„ ...„	2.
van en naar Aruba,	1e.	„ ...„	5.
Idem	2e.	„ ...„	2.50

en dat goederen voor die tentoonstelling bestemd van en naar Bonaire en Aruba vrachtvrij met meerbedoelden schoener zullen worden vervoerd.

Bij de aanbieding der goederen moet het bewijs worden overgelegd, dat zij voor de tentoonstelling bestemd of daarvan afkomstig zijn.

Verder wordt bekend gemaakt dat de retourbiljetten voortaan gedurende twee maanden gelding zullen wezen.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Elena Acero, Felice Amiccluelle, Olivier Capriles, Eugenio Davelaar, Gilberta Dacosta Gomez c|o Agente de „La Veloce", Feleci Evertz, Maria Francisca, Ortensia Maduro, Poulina Matéo, Camilio Madriz, Lusia Maartina, Pinedo & Co., Anita Rodriquez, Julio Romen, Diocleciano Ramos y Garcia, Maraja Skorea, Monsier Salah (aang.), Leon V. Weeber Jr., (aang.)

Gesnapt.

Woensdag kwamen 5 Franschen uit Haïti hier met de *Prins Willem IV*. Door de laatste poging tot inbraak bij de firma Edwards, Henriquez & Co gewaarschuwd was de politie op haar hoede en onderzocht de bagage. Een heele collectie inbrekerswerktuigen viel haar in handen. De vijf Fransjes werden den volgenden dag beleefdelijk uitgeleide gedaan en vertrokken met dezelfde *Prins Willem IV* die hen gebracht had.

Begrafenis van den Oud-Gouverneur N. van den Brandhof.

Op Oud Eik-en-Duinen werd zijn stoffelijk overschot ter aarde besteld. Voor dat de lijkstoet gevormd werd, werd aan het sterfhuis een lijkdienst gehouden, waarbij dr. P. Heering voorganger was.

Voorafgegaan door een deputatie van de Kon. Vereeniging „Het Eereteeken", werd de met kransen overdekte lijkbaar grafwaarts geleid door vele vrienden, onder wie prof. Spanjaard, den vice-admiraal Ten Bosch, schout bij nacht Doorman en door tal van belangstellenden uit de kringen van West-Indische hoofdambtenaren, onder meer den chef van de Afd. West-Indische zaken aan 't Depart. van Koloniën, den heer Elias, den oud-chef van het Bouw-Departement in Suriname, den heer Juriaanse, den heer De Veer, oud-administrateur van financiën der kolonie Curaçao, zoomede door leden der Remonstrantsche gemeente, en bestuurders van maatschappijen, waarin de heer Brandhof zitting had.

Met de familieden brachten de aanwezigen door het strooien van bloemen in de groeve nog een laatste hulde aan den ontslapene, wiens verdiensten ook op maatschappelijk gebied door een der nabestaanden in een kort, doch treffend woord werden geschetst.

De oudste zoon dankte voor de betoonde belangstelling.

(*Het Vaderland*)

Immortellen.

De Vereeniging Oost en West en de Afdeeling 's Gravenhage verloren door het sterfgeval van den op bijna 70jarigen Oud-Gouverneur van Curaçao, N. van den Brandhof, een harer trouwe en sympathieke leden. De heer v. d. Brandhof was lid van verschillende Commissies, en nam o. a. een werkzaam deel aan die voor de samenstelling van het Huldealbum.

Het was nog kort geleden, bij de aanbieding van dit album, toen H. M. de Koningin Moeder tot hem het woord richtte, dat duidelijk uitkwam hoe warm het hart van den Oud-Gouverneur nog klopte voor het land, waar hij zijne beste levensjaren doorbracht.

(*Kol Weekblad*)

Afscheid.

Donderdagmiddag hebben twee onzer meest uitstekende burgers onze kolonie verlaten; de heeren E. D. E. Van den Bossche en dr. H. Ferguson vertrokken met hun familie per *Prins Wilem IV* naar het Moederland.

De algemeene sympathie hun in de laatste dagen door den Gouverneur der Kolonie, in de pers en door een groot aantal vrienden en vereerders bij hun vertrek betoond, getuigt hoe hoog zij staan aangeschreven.

Moge een snelle, voorspoedige reis hen behouden naar het Vaderland voeren.

De heer E. D. E. Van den Bossche heeft ons voorgoed verlaten. Noode missen wij ZEG. in onze kleine maatschappij, waarvan hij een sieraad was. Rust en geluk wenschen wij hem nog tal van jaren toe in Nederland.

Dr. Ferguson, de kundige oculist, hoopt in Holland gelegenheid te vinden zich nog verder te bekwamen. Wij bewonderen zulk een studie-lust en ijver, die krachtig pleiten voor 's mans degelijkheid. Van harte hopen wij hem spoedig weer in ons midden te zien, doch gunnen hem van harte een pleizierige vacantie.

Treurig.

Woensdag ontvingen wij 't treurig richt, dat de Weleerw. Heer H. F. Hamelberg, vader van J. H. J. Hamelberg, den 12den Maart te Apeldoorn op 72-jarigen leeftijd overleden is. Dat zal een droevige aankomst wezen in het Vaderland voor den zoon, die zoozeer naar zijn Vader verlangde.

Van harte betuigen wij Z. E. G. onze deelneming.

Een Vriend.

Zaterdag. a. s. 16 April zal de oud-Gouverneur van Curaçao, Mr. C. A. H. Barge met de *Caracas* hier aankomen, een geheele week op ons eiland vertoeven, en Zondag 24 April met de *Philadelphia* weder naar La Guaira terugkeeren.

Preventief.

De preventieve gevangenis is in ons strafwetboek nog zeer slecht geregeld.

Al duurt deze voorloopige hechtenis ook maanden dan schrijft de Wet toch niet voor zulk een tijd aftetrekken van de straf der *schuldig* verklaarden en veroordeelden; maar wat nog erger is, den *onschuldig* bevondenen wordt in onze kolonie ook geen schade vergoeding gegeven.

Dit is hard, maar voor het oogenblik niet te veranderen. Wij hopen echter dat spoedig door de algeheele herziening van ons strafwet-boek, reeds zoo dikwijls aangekondigd, ook hierin verbetering zal gebracht worden.

Hetgeen echter wel kan geschieden is, dat deze onbillijkheid zoo veel mogelijk wordt verminderd. En dit zouden wij zoo gaarne aan het Hof van Justitie vragen met allen eerbied, maar toch zeer nadrukkelijk.

Negen en twintig mannen van Aruba, waarvan *zeven en twintig* huisvader zijn, werden preventief gevangen genomen, reeds meer dan een maand geleden. Zeker, deze tijd is nog zeer kort, wanneer men let op al die lange formaliteiten, die in zulke gevallen plaats moeten hebben en van het eene eiland naar het andere moeten gezonden worden. Maar dit is reeds zeer lang, als men een weinig medelijden gevoelt met de arme minder schuldige gevangenen en met hun talrijke huisgezinnen, (te zamen zijn er 110 jeugdige kinderen achtergebleven,) die juist in dezen tijd zulk een behoefte hadden aan den krachtigen arbeid van hun vader, omdat er juist nu weer wat te verdienen viel.

Geenszins ontzeggen wij den heeren Rechters een gevoelig hart, evenmin beschuldigen wij hen van dralen en talmen. Dit ligt volstrekt niet in onze bedoeling, wij verklaren dit uitdrukkelijk, om niet misverstaan te worden.

Alleen wenschen wij de aandacht der E. G. A. Heeren te vestigen op het onbillijke der preventieve gevangenis met den treurigen nasleep voor

de minder schuldigen en de achtergebleven huisgezinnen, in de vaste overtuiging, dat dit reeds voldoende zal wezen om voor zoover het maar eenigszins kan geschiede: wat, meer spoed te maken en later bij den uitspraak ook goedgunstig te letten op de billijkheid en al het doorgestane leed evenzeer in aanmerking te nemen.

Regen.

Buitengewone regens zijn onze droge eilanden komen verfrisschen. Op Aruba is men zoo druk aan het planten, dat het wel October schijnt in plaats van April. Op Bonaire is er Zaterdag van 5 uren 's morgens tot 1 uur 's namiddags 94 mM. gevallen. Wat ons eiland betreft, de opgave 73 mM. geldt alleen voor de stad, waar het nog het minst heeft geregend, in de buitendistricten viel er veel meer, vooral in de benedendistricten.

Gelukkig, dat vóór den drogen tijd nog zulk een bui losbarstte, en Goddank, vrij algemeen over het geheele eiland. Dat men in de droge maanden zich nu ter dege voorbereide om als de groote regens weer komen het water zooveel mogelijk op het land te houden en te benutten.

„De Vrijmoedige."

Collega, een warmen handdruk en een oprecht collegialen groet bij het begin van den 29ste jaargang. Moed en volharding en veel succes.

Kaarten.

Met vreugde vernemen wij, dat de 1ste Luitenant M. L. Pliester reeds begonnen is in het 2de district van ons eiland met het opmeten der domeinen en in het kaart brengen daarvan.

Wij zijn blijde, dat eindelijk op zulk een praktische wijze een oplossing gekomen is aan dit slepende vraagstuk, toch, volgens onze meening, van zoo'n groot gewicht voor de waterafdamming en het verhuren en verkoopen der gronden.

Indien het niet onbescheiden is, zouden wij zelfs willen voorstellen, nu nog verder te gaan en niet slechts een halven maatregel te nemen.

Misschien is het juist niet van belang ontbloot voor de militaire ontwikkeling, wanneer meerdere soldaten eenigen officieren behulpzaam konden zijn bij het opmeten en in kaart brengen der gronden en deze officieren zullen ongetwijfeld hiermede de kolonie een grooten dienst bewijzen.

De opmeting zal dan gemakkelijker gaan en de nuttige gevolgen van het in kaart brengen der gronden eerder worden genoten.

Buitenland.

DE OORLOG.

Onze vlugge! kabel bracht de laatste telegrammen ll. Zaterdag. De amerikaansche couranten, zoowel als die van Trinidad, gaven natuurgeen nieuwere berichten.

Alleen blijkt nu, dat Rusland met genoegen ziet, hoe de Japanneezen zich vereenigen op Korea. Als alle kikkers op het kluitje zitten, zal lepelaar ze tegelijk inslikken. De vloot, zoowel van Vladivostock als van Port-Arthur, kan op zee hen afsluiten en het groote russische leger het verder voortrukken van de landszijde beletten.

Als de vloot van Port-Arthur maar uit de haven kan stoomen, want die zeven schepen, die op 22 Maart daar gezonken zijn, waren krachtig aan elkander verbonden met kettingen en ijzerdraad, zoodat zij een lastige versperring vormen.

DUITSCHLAND.

De beslissing van den Duitschen Bondsraad, waarbij par. 2 van de Jezuietenwet is opgeheven, heeft in het Vaticaan, naar de Romeinsche correspondent van het „Berl. Tagebl." meedeelt, groote vreugde verwekt. Terwijl Frankrijk de orden verdrijft, neemt Duitschland, eens het land van den Kulturkampf, de Jezuieten weer op, zeide een voornaam katholiek tot den correspondent.

In Duitschland blijft men echter in sommige kringen aan het pruttelen. De Saksische regeering en Reusz jongere linie hebben laten verklaren, dat haar gevolmachtigden in den Bondsraad tegen hebben gestemd. In Brunswijk zal in den Landdag de regeering over haar houding worden geinterpelleerd.

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1904.	Zulia	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia	Philad.
Vertrekt van New-York	Feb. 13	Feb. 20	Feb. 27	Mrt. 5	Mrt. 12	Mrt. 19
Komt aan te San Juan		25		10		24
Vertrekt van „		26		11		25
Doet Curaçao aan		28		13		27
Komt aan te La Guaira	20	29	Mrt. 5	14	19	28
Vertrekt van „	21	Mrt. 2	6	16	20	30
Komt aan te Pto. Cabello		3		17		31
Vertrekt van „		4		18		April 1
Komt aan te Curaçao	22	5	7	19	21	2
Vertrekt van „	29	6	14	20	28	3
Doet La Guaira aan		7		21		4
Doet Ponce „	Mrt. 2		16		30	
„ San Juan „		9		28		6
Komt aan te New-York	8	14	22	28	April 5	11

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Marac.	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van Curaçao	Feb. 22	Feb. 29	Mrt. 7	Mrt. 14	Mrt. 21	Mrt. 28
Komt aan te Maracaibo	23	1	8	15	22	29
Vertrekt van „	27	4	12	18	27	Apr. 3
Komt aan te Curaçao	28	5	13	19	28	2

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.